

Günün en geç saatinde çıkar Halk Gazetesi

Başvekil Doktor Refik Saydamın beyanatı

"Koca bir milletin sırtından geçinmeye ve bir anda zengin olmak için onun parasını çalmıya çalışanlara aslâ müsamaha göstermiyeceğiz,,

"İcap ederse ihtisas mahkemeleri gibi mahkemeler kuracağız,,

Adana, 29 İkciteşrin (Hususi muhabirimizden) — Mersinden Adanaya gelmiş olan Başvekil Doktor Refik Saydam, burada Cumhuriyet Halk Partisi vilâyet merkezinde kabul ettiği Adanalılarla uzun bir hasbühalde bulunmuştur. Başvekil, dokunulan türlü meseleler arasında ihtikârcılarla mücadelede de bahsetmiş ve hükümetin, bu konuda takip edeceği çalışma yolu üzerinde parti mensuplarına şu beyanatta bulunmuştur:

"Bunun için yeni kanunlar çıkaracağız; icap ederse, ihtisas mahkemeleri gibi, yalnız bu işle alakadar olacak mahkemeler kuracağız ve işin önüne geçmek için, ne lâzımsa yapacağız; çünkü koca bir milletin sırtından geçinmeye ve bir an zengin olmak için onun parasını çalmıya çalışanlara aslâ müsamaha göstermiyeceğiz.

Halkımızın bu mücadelede bize yardım etmesi lâzımdır ve şarttır."

Başvekil Dr. Refik Saydam

Fecir vakti tobruktan
Şiddetli bir çıkış hareketi yapan İngiliz kitaları Komutanının beyanatı

Londra, 30 (A.A.) — Libya kitaları nezdindeki Röyter Ajansının muhabiri, Tobruk'tan çıkmak için kendine bir yol açan İngiliz makinelili kuvvetleri kumandanının kendisine aşağıdaki beyanatta bulunduğunu bildirmektedir:

Çıkış hareketi fecir vakti yapılmıştır. Muazzam tank topları, top ve sekiz kilometre derinliğinde mayın tarlaları ile emniyet altına alınan düşman mevzileri pek müthişti. Tanklarımız bütün süratle ilerlemişlerdir. Bunlardan dört dü mayınların infilâkı yüzünden harap olmuştur. Diğerleri Alman hatlarına girerek bunları altüst etmişlerdir. Almanların büyük bir kısmı teslim olmuştur. Tankların hareketinden beş saat sonra Almanların mukavemeti büyük bir mikyasta kırılmıştır.

Muhabir, tanklardan birini tahrip eden mayınların infilâkı neticesinde generalin bir kulağının zarı patlamış olduğunu ilâve etmekte, Dr. Hasara uğrayan tankların bir kısmı düşman ateşinin karşısında tahrir edilmiştir.

İngilizler Tobruk'tan çıkarken zırhlı düşman kuvvetlerinin mukavemetiyle karşılaşmışlar, yalnız uzaktan 20 kadar İtalyan tankının kaçtığı görülmüş fakat bunları yakalamak kabil olamamıştır.

MUHAREBE NASIL CERİYYAN EDİYOR?

Londra, 30 (A.A.) — 24 saatte beri Hindiller, Tobruk'un garbinde Alman tanklarıyla mücadele etmektedirler. Almanlar tarafından bombardman edilmekte olan Hindiller biddetle ve görülmemiş bir şiddetle düşman mevzilerine hücum etmektedirler. İngiliz toplarının müthiş mania ateşinin himayesinde çarpışan bu kitalar düşman mevzilerine girmişlerse de mukavemet devam eden Almanlar henüz mevzilerini terketmemişlerdir.

Yeni Zelândalılarla Cenubi Afrikalılar, Tobruk-Elgobi hattına iyice yerleşmişlerdir. Tanklarımız tekrar toplanmaya vakit bulmuşlar ve Libya'da uzak birlikleri bile takviye etmişlerdir. Şimdi aralarında irtibat olmadan biraz tesadüfe bağlı olarak faaliyetlerde bulunan Alman tanklarını çevirip imha etmek mevcuttur. Almanlar henüz çarpışabilecek bir vaziyette bulunmakla beraber, hesaplı olmaktan ziyade şiddetle vurmaktadırlar. Bir boksör, böyle vurmağa başladığı zaman,

Harpokulu ile İngiliz takımı arasında 5-2 harp okulunun mağlûbiyeti ile neticelenen Bugünkü Ankara maçının tafsilâtı

Ankara, 30 (Sureti mahsusada macı takip etmeğe giden muhabirimizden telefonla) — Memleketimize gelmiş olan misafir İngiliz takımı bugün ikinci macını 19 Mayıs stadında Harbokulu takımı ile yapmış ve 5-2 galip gelmiştir.

Dün Ankara Gençlerbirliği karşısında İngilizlerin ancak 1-0 galip gelmeleri bu maçın ehemmiyetini artırıyordu.

Yağan karların erimesi ve havanın fevkalâde güzel olması, 19 Mayıs stadında büyük bir kalabalığın toplanmasına sebep olmuştur.

Maç saat 13 de başlayacağı halde, stadyumun bütün tribünleri daha birkaç saat evvel futbol meraklıları takımı dolmuştu. Seyircilerin ekserisini kendi takımlarının maçlarını seyretmeye gelen Harbiyeliler teşkil ediyordu. Saat tam 13 de Harbokulu ve İngiliz takımları sahada karşı karşıya dizildiler.

Takım kapitanlarının el sıkışması.

Öteki maçların neticeleri
İkinci sayfada

Maçın sonu, oyuna hakemlik edecek olan İngiliz kalesi reisi başlama düdüğüni çaldı. Oyun büyük bir süratle ve Harbokulunun hâkimiyeti altında devam ediyordu. Harbiyeliler bilhassa içleri vasıtasile İngiliz kalesine inmek istiyorlar, misafir takım ise iki açık vasıtasile yaptığı hücumlarla Harbokulu kalesinde tehlike yaratmak istiyorlardı.

Bir aralık Harbiyeliler sağdan yaptıkları bir hücumla İngiliz kalesine indiler, fakat İngilizlerin sağ beki bu hücumu on sekiz pas içinde kesti. Misafir takımın soldan yaptığı bir hücum da kornere neticelendi.

Fakat Harbiye müdafileri bu kornere atışı kolayca kestiler ve tekrar şiddetli akımlarla İngiliz kalesini tehdide başladılar.

Bu sıkı akımlar nihayet neticesini verdi. Ve oyunun 27 nci dakikasında Mevdi, kuvvetli bir şutle topu İngiliz ağlarına taktı.

Stadyumu dolduran binlerce halk, Harbiyelilerin çığmca alkışlıyordu. Bu golden sonra İngilizler kendilerini toparladılar ve Harbiye kalesini yoklamaya başladılar. Oyunun otuz beşinci dakikasında İngiliz santrforu çok güzel bir şut çekti fakat Harbiye kalecisi Bedri daha güzel bir sırayışla topu yakaladı.

Üç İngiliz forveti derhal Bedriye sarj yaptılar fakat Bedri topu sımsıkı yakalamıştı. Bizim sahalarımızda kaleciye sarj yapmadığımız için, İngilizlerin sistemi bizim müdafilerimizi sınırlandırıyordu. Harbiyeliler bu İngiliz akımdan sonra tekrar rakiplerini sıkıştırmıya ve İngiliz kalesi önünde teh-

İNGİLİZ TAKIMI İSTANBULA GELİYOR
Ayın 13 ünde Galatasaray 14 ünde Fenerbahçeyle karşılaşacak

Yazısı 2 inci sayfada

Yeşilay Gençlik şubesinin kongresi Bugün toplandı
İçki yerleri bazı semillerde günden güne çoğalıyormuş Veznecilerden Şehzadebaşına kadar içki satılan yerler 8 den 14 e çıkmış

Yeşilay Cemiyetinin gençlik şubesi bugün saat on buçukta Eminönü Halkevi salonunda 11 inci yıllık kongresini toplamıştır. Kongrede şubenin mensuplarından hemen bütün salonu dolduran bir üye kütlesi hazır bulunduğu gibi Yeşilayın müessesisi ve fahri başkanı Profesör Dr. Mazhar Osman Uzman, Basın Birliği Mintaka Reisi Hakkı Tarık Us, Dr. Safiye Hüseyin, Dr. İbrahim Zati, mimar Sedat Çetintaş bulunup kongreyi takip etmiştir. Kongreyi cemiyet reisi Profesör

Doktor Fahrettin Kerim Gökay açmış ve hazır bulunanlar bir ağzından İstiklâl Marşını söyledikten ve çalışan doktorun kısa bir habesinden sonra kongreyi reis ve kâtip seçmeye davet etmiştir. Gençlerden Bay Suphi Aydımer reisliğe, Fikret kâtipliğe seçilmiş ve şubenin reisi Ahmet Yümlü ile veznedarı Cemal Üçkal çalışma ve durum raporlarını okumuştur. Para bakımından zayıf 1500 azaltık bir teşekküllün yıllık aza tahakkülden tahsilâtı 37 lira! Buna

Devamı 2 inci sayfada

Ros of nasıl aer alındı?

Kuibisef, 30 (A.A.) — Rostofun istirdadile von Kleist ordusu nun hezimetini Sovyet istihbarat bürosunun dün akşamki hususi beyanamesinde şöyle bildirilmektedir:

Birkaç gün evvel Rostof Alman kitaları tarafından bir baskın hareketi neticesinde işgal edilmişti. 28 sonesinde Rostof cephesindeki kitalarımız General Remizofun kumandasında Don nehrini geçerek Rostof şehrine girmişler ve Alman kitalarile şehrin sokaklarında çarpışmışlardır.

28-29 sonesinin gecesi General Haritonof kumandasındaki Sovyet kitaları Alman kitaları tarafından vücuda getirilen tahkimatı yarmışlar, düşmanı çember içinde kalmak tehlikesine maruz bırakmışlar ve şimali şarki istikametinde Rostofa girerek şehri işgal etmişlerdir. Rostofun kurtarılması için yapılan muharebelerde 14 ölü ve 16 nec zırhlı tümenlerle 60 nec motorlî tümeninden ve bir hücum tümeninden mürekkep olan General von Kleist ordusu grupları imha edilmiştir.

Moskova, 30 (A.A.) — Stalin

Devamı 2 inci sayfada

Sahibi ve amir Negriyat Müdürü
hakki tarik us
Has - Çig - yer
VAKFI MATBAASI
Ankara - Cadı - VAKFI Yurdu

30
İKİNCİTEŞRİN 1941
PAZAR
Numara: 808 Sene: 3
Tel: 2372 Posta kutusu: 214

RUS ALMAN HARBI
iki tarafın sıkı çalışmaları yüzünden **Avni verilerde carpişma ile geciyor**
Almanlar gedik açıyor
Ruslar derhal kapıyorlar

Moskova, 30 (A.A.) — Pravda gazetesi hükümet merkezi önünde yapılan muharebeleden ve her iki tarafın gösterdiği sür'atten bahsetmektedir.

Kalinin ve Volokolansk bölgelerinde Almanlar mümkün olduğu kadar Sovyet hatlarının gerilerine sarkan konferit zırhlı kollarla yarma teğabüslerinde bulunmaktadır. Sovyet kitaları ise Alman piyade kuvvetlerini külli kısmının geçmesine mani olmak için açılan gedikleri derhal kapamaktadır. Almanlar bu suretle çek ve cenubu şarki istikametlerini gedikler açmaya muvaffak olmuşlar ise Ruslar yaptıkları mukabil harurlarla her hangi bir Sovyet birliğinin çember içine alınmasına mani olmaktadır.

Pravda gazetesi, Stalinogorsk keside Sovyet mukabil tasarruzlarının Alman zırhlı kuvvetlerinin son muvaffakiyetlerinden istifade etmelerine mani olduğunu kaydedilmektedir.

Moskova - an gelen nabere göre **Kitaları hezimete uğrıyan Bir Alman Generali kactı**

Moskova 30 (A.A.) — Pravda gazetesi, kitaları hezimete uğrayan General von Kleist'in, Taganrog'dan Mariumol'a kaçtığını bildirmektedir.

Pravda, üç gün devam eden Rosof muharebesinde 5000 Almanın öldüğünü teyit etmektedir.

Bir, iki nokta:

Dürüstlüğü meyvelerini
devşiriyoruz

Futbolcularımızla maç yapmakta olan İngiliz takımı memleketimizde misafir bulunuyor.

Bu hadiseyi küçük görmeyelim. Dünyanın beş kıtasından üçünü harp sarstığı gündenberi bu icabil temaslara bütün milletler susmuş vaziyettedir. Ta Japonya'dan Atlas denizi kıyısına kadar parça parça uzayan hiçbir çeşit millet yoktur ki, Ankara'da yapılan maçın, bir zeytin dalı yeşilliğinde taze rengine ve büyük barış münasama hasret çekmiş olmasın. Türkiyenin dürüstlük ve asaletinin daha şimdi, don meyvelerini devşirmeye başlamıştır. Hangimiz bununla iftihar duymayız!

EN SON DAKİKA

Yeşilay Gençlik
şubasının kongresi

Baştarafı 1 inci sayfa mukabli kafaletle, dillerle Yeşilay'ı ilkiye kavuşturmak için her şey yapıyor. Her mektepte birçok teşvikçi arkadaşları var. Bunlar sade İstanbul dahilinde değil, Bursa, Balıkesir ve Ankara'da da cemiyetimize girenlerin adedi gün-güne artmaktadır. Son 20 gün için 70 yeni üye kaydedilmiştir.

Mürakip seçilen gençlerin asker, de olması, mağdur bulunması gibi sebeplerle raporlarını veremedikleri anlaşılarak bu cihet cemiyetin idare heyetinin izahlarıyla temin olunmuştur. Bundan sonra kongrenin genç üyeleri, Abdurrahim, İhsan Kaya, Cihat Yahşiyan içki ve uyuşturucu maddelere karşı açılan savaşta daha tesirli olmak için düşüncüklerini söylemişlerdir. Hepsinde ilkiye inanınmış ve bağlanmış olanların alakası ve ateşliliği vardır. Hepsini yeniden yeniye içki satış yerleri açılmasından, sıkıyönetim, saygılar: Veznedarlar Şehzade-bağma kadar içki satılan 8 yer bugün 14 e çıkmış. Arabalar üzerinde içki reklamları bulunmasını, tesir bakımından daha ağır buluyorlar.

Bir genç: raporlar iyi, faaliyet yolunda: fakat netice ne? dedi. Netice işte meydana: İki'den

nefret eden, içki'den nefreti telkin eden (1500) e yakın gençin bir topluluğu vücutta patırmış.

Doktor Fahrettin Kerim, muvafak bir eserin safha safha açılmasından memnun ve müstetih bir eda ile bu canlı, hararetili gençleri tatmin eden ve alkışlarla karşılama izahat almak için, bir ay sonra yapılacak cemiyet kongresinde konuşmaya davet etti. Umumi kâtiplik ve veznenin raporları reyde konarak tasvip edildi.

Bundan sonra kongre gençlik şubasına bir kütüphane kazandıracak faaliyette bulunan genç bir Yeşilaycı, Bay Ahmedin içki aleyhtarlığını arz üzerinde araştıran bir tetkik dinlendi ve alkışlandı. Seçime geçilmek üzere İhsan Kaya, Mazhar Osman'dan ricalar göğald. Gençlerin bu toplantısında kendisinin de sözlerini söylemek istiyordular. Üstat kürsüye gelerek içki aleyhtarlığı ile cemiyetin kusa bir tarihini gözler önüne serdi ve kuvvetli bir ikna kabiliyeti ile kongreyi faydalandırdı. Yapılan toplantı bu temiz tezahürlerinden dolayı genç Yeşilaycıları takdir etti, kutladı.

Alkışlarla biten hitabeyi müteakip, tahtaya namzetler yazılarak yeni idare heyeti seçildi.

Harp okulu ile İngiliz
takımı arasında

Baştarafı 1 inci sayfa ilkel yaratıma başladılar. Birinci devre Harbiyelilerin beşir hükümlerini altında ve 1-0 İngilizlerin mağlubiyetle netice lendi.

İKİNCİ DEVRE

İkinci devreye Harbiyeliler yine büyük bir hızla başladılar. Fakat ikinci devrenin 12 nci dakikasında İngiliz solcuğu, kendi santrforuna pas verirken top ceza çizgisi içinde bir Harbiyelinin koluna değdi. Hakem bunun üzerine Harbokulu takımı aleyhine penaltı cezası verdi. İngilizler bu penaltıyı gol çevirerek 1-1 berabere vaziyete girdiler.

İngiliz santrforu beraberlik sayısından 4 dakika sonra şahsi bir hücum yaptı ve çektiği eşape bir gült Bedrinin omuzuna çarparak kaleye girdi.

İngilizlerin kısa bir zarfında golü mevkiine geçmesi Harbiyelilerin maneviyatı üzerinde hiçbir tesir yapmadı. Bilakis genç Harbiyeliler daha enerjik bir oyun çıkarıma başladılar.

İkinci devrenin 22 nci dakikasında İngilizler sağdan bir hücum yaptılar. Top santrfora geçti. Santrfor müthiş bir gült çekti. Bedri hari-kulâde bir kurtarıcı yaparak yüzde yüz bir gole mâni oldu.

30 uncu dakikada İngilizler üçüncü gollerini de yaptılar ve 3-1 galip vaziyete geçtiler. Bu gol Harbiyeliler yeniden hızlandırdı ve İngiliz kalecinin daha sıkı ve daha tehlikeli bir şekilde yoklama-ğa başladılar.

Bu hücumlardan birinde solcuğu Muzaffer, bütün İngiliz müdafilerini gerekerek kaleye yaklaştı. İngiliz kalecisi önünde hiçbir müdafinin kalmadığını gören Muzafferin üzerine çıktı. Muzaffer bu vaziyette topu derhal durdurdu, fakat İngiliz kalecisi ikinci kale çizgisinin dışına çıktı. Muzaffer bu vaziyette topu derhal durdurdu, fakat İngiliz kalecisi ikinci kale çizgisinin dışına çıktı. Muzaffer bu vaziyette topu derhal durdurdu, fakat İngiliz kalecisi ikinci kale çizgisinin dışına çıktı.

Vaziyet 3-2 olmuştur. Harbiyeliler beraberlik için büyük bir gayret sarf ediyorlardı.

İngilizler ise üçüncü gollerini yaptıktan sonra oynamaya başladılar.

İtmişlerdi. Harbiyelilerin gollü-den sonra tekrar ağırdılar ve 41 inci dakikada solcuğu vasıtasıyla ikinci gollerini yaptılar. Vaziyet 4-2 İngilizlerin lehine döndüğü bir sırada Harbokulu kalecisi bir hâta yaptı, bundan istifade eden İngilizler 5 inci gollerini de yaptılar ve biraz sonra maç 5-2 misafir takımın galibiyeti ile neticelendi.

İngiliz takımı Galatasaray ve Fenerbahçe ile de birer maç yapacaktır.

İngiliz takımı
İstanbul'a
geliyor

Ankara, 30 (A.A.) — 4 maç yapmak üzere şehrimize gelmiş olan İngiliz muhteliteli, gelecek hafta Fenerbahçe ve Galatasarayla son maçlarını yaptıktan sonra bugün hâsıl olan itilâf üzerine, bu ziyaretleri iade için İstanbul'un cumartesi Galatasarayla, 14 ilkkânun pazar günü Fenerbahçe ile revanş maçlarını yaparak oradan Mısır'a hareket edecektir.

Lik maçlarının birinci
devresi bitti

Şehrimizde yapılan lik maçlarının bu haftaki son müsabakaları yapıldı. Fener stadında Galatasaray İstanbul'u 3-0 mağlup etti. Fener de rakibini 2-0 gibi açık farica mağlup etti.

Fransız donanması
Almanlara verilirse

Amerikadaki Fransız vapurları Amerikan ordusu hizmetine alınacak

Newyork, 30 (A.A.) — Soylendiğine göre, Naziler bir Fransız-Alman işbirliği yoluyla Fransız donanmasını kontrol altına alarak, bir takım Fransız vapurlarını derhal ordu hizmetine kullanılmaya dair Vasingtonda resmi müzakere'ler cereyan etmiştir. Bu vapurlar, şimdilik Amerikan limanlarına itica etmiş bulunuyorlar. Normandiya'nın hizmete alınması hakkında onu bir nakliye vapuru olarak kullanmak isteyen ordu ile bu vapuru bir tayyare gemisi olarak kullanmak istenen donanma arasında bir rakabet mevcut olduğu söylenmektedir.

Bu vapurun esas planında bir değişiklik nazari itibarı alınmış ve geminin içi eden çelik plâkalarla tohiz edilmemiş olmasına rağmen bir tayyare gemisi olarak kullanılması için lazımgelen şartlar henüz bulunmamış ve temin edilmemiştir.

İngiliz
denizaltıları
Şimal buz denizinde
8 Alman vapuru
batırdılar

Londra, 30 (A.A.) — Bahriye nezaretinin tebliği:

Şimal Buz denizinde Tigris denizaltı gemimiz düşmanın malzeme yüklü gemilerinden beşini batırmış, birini ağır hasara uğratmıştır. Aynı denizaltı 3 vapurdan mürekken diğer bir vapur kalesinden 2 vapuru batırmıştır. Tirdent denizaltı gemimiz düşmanın 7 nakliye ve malzeme gemisine taarruz etmiş, bunlardan üçünü batırmış, dördünü vahim hasara uğratmıştır. Bunların da batmış olmaları muhtemeldir.

Bu denizaltı kuvveti himaye edilen 4 gemiye de taarruz etmiş, ikisi tam isabet alarak biri batmış diğeri yanarak yana yatmıştır. Bu vapur asker yüküylüdür.

Tobruk harbi

Baştarafı 1 inci sayfa mukavemeti sona ermek üzere bulunduğunu anlaşıyor.

Tobruk'un çemberden kurtarmağa ve Rommel kuvvetlerini kuzey muhasara etmeğe muvaffak olan 8 inci İngiliz ordusu muharebenin ilk kısmını kazanmıştır. Bu ordu şimdi büyük muharebeye yeniden başlamağa hazırlanmaktadır.

Birkaç grup halinde birbirlerinden ayrı düşen Rommel ordusu, cephanesiz kalmak tehlikesi karşısındadır.

Şimdi muharebenin ikinci safhası başlamaktadır. İngiliz tankları ve piyadesi, cenubi Afrikalıların ve Yeni Zelândalıların zırhlı otomobilleri, Hind kraları Romelin kumandasında bulunan Alman Afrika kuvvetlerinin bakiyesi ile mücadele etmektedirler. Tobruk'un cenuba garbisindeki geniş bölgelede hararetli müsademeler vukuşla gelmektedir.

İtalyanların Arieta tümeninin bakiyeleri Almanlara itihak etmiştir. Rommel ordusunun dağılmış grupları, tankların yarısı ile ölü ve esir olarak birkaç yüz kişi kaybetmişlerdir. Romelin planı, Yeni Zelândalıların arkasını çevirmek, onları Tobruk'un içine doğru itmek, ten sonra muhasarayı yeniden tesis etmektir. Fakat ağır ve hafif anklarımızın süratle birleşerek yaklaşan Almanlara hücum etmeleri sayesinde bu plan, muvaffak olamamıştır. Almanların geride bıraktıkları ihtiyatlar, zırhlı otomobillerimizin taarruzu neticesinde simale, denize doğru atılmışlardır.

Diğer cihetten Rommel kitalarının külli kısmının geçeceği yol da kapatılmıştır. Şimdi Alman kuvvetleri yavaş yavaş şimalde doğru itilmektedir. Bu müddet zarfında Yeni Zelândalıların yardımı ile Tobruk garnizonundaki kitalarla bunların yanında bulunan Polonyalılar, Tobruk'un etrafında düşman mevzilerinde açılan gediği genişletmişlerdir. Bu gediğin genişliği şimdi 8-9 kilometreyi bulmuştur. Bu kuvvetler bu esnada Tobruk çemberinin garbindeki sahili İtalyanlardan temizlemektedirler. Aynı müddetle İtalyanların kendilerini oradan bombardıman ettikleri de haberiye garizon kitaları

Yeni bir cinayet mi?
Sarıyerde iki köy arasında
Esvabından soyulmuş bir
erkek cesedi bulundu

Dün akşam üstü Sarıyer kazası bağış Kısırkaya köyü ile Gülmüşdere köyü arasında suların sahile attığı bir ceset bulunmuştur.

Bir erkeğe ait olduğu anlaşılan ceset çplaktır ve bazı kısımlarındaki etlerin dökülmesinden uzun

bir müddettenberi denizde bulunduğu anlaşılmaktadır.

Ceset'n hüviyeti tesbit edilememiştir. Müddetumöl muavini Ekrem Hâdisseye elkoymuş ve adliye doktoru da cesedin morga kaldırılmasına karar vermiştir.

Bu meçhul adamın hergangi bir kazaya kurban gittiği düşünilememektedir. Çünkü eibicileri soyulduktan sonra denize atıldığı anlaşıldığından esrarengiz bir cinayet mevzuabastır.

Toptancı kasaplar

İhtikâr yapmıyacaklarına
Namus ve şerefleri
üzerine söz verdiler

Dün, Mmtaka Ticaret Müdürlüğünde Vall ve Belediye Reisi Lüt. fi Kırdarın re'sliği altında bir toplantı yapılmış ve İstanbuldaki ceble ve toptancı kasaplarla Kasaplar Cemiyeti ileri gelenlerine yeni koyun eti nakli tebliğ olunmuştur.

Vall, fevkalâde hallere rağmen yapılan fedakârlıklara işaret ederek kasapların da bu zamanda göstermeleri lazımgelen feragati istedi.

miş ve İstanbul ihtiyacı olan kasaplık hayvanını muntazam surette temin ve dürüst bir şekilde satılması lazım geldiğini, aksi takdirde şiddetli harekete mecburiyet hâsıl olacağını söylemiştir. Kasaplar buna karşı müstereken namus ve şerefleri üzerine teminat vererek esasen aralarında gene kendi terdillerini kontrol için bir komite kuracaklarını söylemişlerdir.

Ruzvelt
Bir kaç gün
istirahate
çekildi
Japonyanın vereceği kararı
bekliyecek

Vasington, 30 (A.A.) — Bir kaç gün istirahat etmek için Ruzveltin Varmpringse gelmesi Vasingtonda Amerika hükûmeti için Japonyanın yakında vereceği kararı beklemekten başka yapılacak bir iş olmadığı suretinde tefis edilmektedir.

Reisicumhurun etrafında bulunan ter vaziyette bir karışıklık husule gelmediği takdirde Ruzveltin rahatsız olmadan birkaç gün istirahat edebileceği neticesine varılmaktadır.

Bütün Vasington muhtı Japonya'nın büyük Okyanusta harbi müslu mu tercih edeceğini merakla beklemektedir. Gazeteler vaziyete gelen haberlere iki sayfa kadar tahsis etmektedirler. Birmanya yolu üzerine yapılan akın ve Japonların Hindost Japonyaya döndüklerine dair verilen haberler büyük başlıklarla dercedilmektedir.

Diğer cihetten Ayandan Gillette hitaben yazdığı bir mektubda Ruzvelt diğer milletlere Amerikalıların tecavüzüne karşı mukavemet siyasetinde birleşmiş bulunduklarını bildirmekteydi.

Bu mektup bazı kimselerin fikrince verilen karar hakkında Japonlar tarafından yapılan müzakereler esnasında negredilmesi için yazılmıştır.

Ruzvelt mektubunda şöyle demektedir:

Verilecek kararlar hakkında görüş ihtilâfları mevcut olduğu kanaatinin verilebilecek boyanaft cenubi memleketlerde his idimesi tarafından milletimiz arasında fikir birliği olmadığı şeklinde tefis edilmemektedir. Amerikada siyasetimiz hakkında birbirine uymayan bazı kanaatler ıshar edilmektedir. Bu bunların prensip farkları değil derece farkları olduğuna ötedenberi kanaatlenmekteyim.

Deniz gedikli subayları

Deniz gedikli subaylarının fevkalâde tahsisatlarını otuz lira artıran kanun lâihasının ikinci müzakeresinin bugün yapılacağı hakkında haber yansır. Lâihanın birinci müzakeresi cuma günü yapılmıştır. İkinci müzakere beş gün geçmeden olmaz. Çarşamba toplantısında müzakere beklenmektedir.

ri, bu temizleme hareketlerini sevk ve heycanla yapmaktadırlar. Mısır hududunda cenubi Afrikalıların zırhlı otomobilleri ile Hind. İler Almanların bir gazıma harekati yapmak üzere buraya toplanmış kitaları temizlemekle meşguldürler.

Stalinogorsk
Almanlar
tarafından
işgal
edildi

Vişi, 30 (A.A.) — Sovyet Rusya muharebe şimdye kadar kaydedilmemiş bir şekilde devam etmektedir.

Almanlar ilerlemeğe devam etmektedirler. Ruslar Alman ilerliğini kabul ediyorlar. Ruslar azını zayıf vermektedirler. Almanlar Moskova cephesinde yeni ilerlemeler kaydetmişler ve Stalinogorsk ile Volokolamski almışlardır.

Londra, 30 (A.A.) — Moskova'da bildirildiğine göre, Taganrog istikametinde dağın bir şekilde ricat eden Almanlar Sovyet kuvvetleri tarafından takip edilmektedir. Almanlar harp sahasında 5 bin ölü ve çok miktarda cansız bırakmışlardır. Bu gün'netler, şimdiki Sovyetler tarafından sayılmaktadır.

Londra, 29 (A.A.) — Moskova'da çarpışmalar bütün şiddetle devam ediyor. 49 Alman tümeninin tazyikli hâlâ tehlikelidir. Alman Volokolamsk ve Klin'i ele geçirdiklerini bildiriyorlar. Ruslar Stalinogorsk, Volokolamsk, Klin yakınında şiddetli çarpışmalar olduğunu kabul ediyorlar.

Kırım'da Sivastopol'a hücum için Almanların büyük kuvvetler topladıkları haber alınmıştır.

İngiltere Sent Dominikin
bütün şeker istihsalatını
aldı

Newyork 30 (A.A.) — İngilterenin Sent Dominikin gelecek seneki bütün şeker istihsalatını satın aldığı söylenmektedir.

Bu istihsalatın 400.000 ile 500.000 ton arasında olacağı tahmin edilmektedir. Depoda duracak olan bu şekerin librası için tesbit edilen askari fiyat iki buçuk centtir. Nihai fiyat ise Kuba'nın 1942 şeker istihsalatının satın alınması için Vasingtonda Amerika ve Kongo'nun ile cereyan eden müzakerelerinde sonunda tesbit edilecektir.

Fransız deniz ve hava üsleri
mihvere verilmiyor!

Vişi, 30 (A.A.) — Fransız şimali Afrika'daki hava ve deniz üsleri nin mihver devletlerine terk edileceği dair Amerikanca verilen haberler resmî Vişi mebuslarında sığma olarak tasfiye edilmektedir. Aynı mahfide, 100 kadar Fransız tayyaresi nin Afrika'da bulunan hareketi Mısır'daki kuvvetler için bir tehdit olduğu dair Amerikanca verilen haber de katilyetle tezip edilmektedir.

Peten
Göring'e
görüşecek

Londra, 30 (A.A.) — B.B.C. Paris'te bir lokantada patlayan ve 2 Alman askerinin ölümlüne sebep olan bomba hadisesi üzerine dün gece Parisin Montmartre mahallesinde ısıkları söndürme emri verilmiştir. İtalyan bombası bombanın İngiliz ve Dö Goltaraftarlarının işi olduğunu ve Peten ile Göring arasındaki görüşmeden evvel münasebetleri cozmak için yapıldığını bildirilmiştir.

Rostof nasılandı

Baştarafı 1 inci sayfa Rostof'un Timeçenkoya ve cephe cephesi kumandanı General Fereçenkoya birer mesaj göndermiştir. Rostof'un kurtulduğunu bildirmiştir.

Stalin mesajda şöyle demektedir:

Düşmana karşı kazandığımız Rostofu faşist Alman müstevlilerinden kurtaran müzafferiyetten dolayı sizi tebrik ederim. Şanlı Sovyet bayrağını Rostofa d'ken General Harotonof ve Remizof kumandasındaki 9 uncu ve 56 ncı orduların kahraman kitalarını selamlıyorum.

öz türkçe
konuşalım

Okurlarımıza haber vermedik. "Ulus," ve "Anadolu Ajansı," yazı işlerinde çalışan birkaç zamandanberi buluşup dilimizi düzeltmek için bir takım kararlar varıyoruz. Gerek Ajans bünterlerinde, gerek "Ulus" un yazılarında bir hayli sadeleşme ve Türkçeleşme vardır. Fakat bilhassa telâşlı gece çalışmalarında birtakım ihmaller olmaktadır. "Dil Köşemiz," de de en çok kendimizi uyurmakta çalışıyoruz.

Meselâ dün, hem de bir yazı arası başlığı olarak, "kabi" taarruz" terkipli kaçmış; bir Ajans bülteninde de "bidayette" gibi, akla bile nasil geldiği ne sesli bazı kelimeler kullanılmış. İki dakikadan da "Ulus," okurlarına şikâyet ediyorum.

Her Türk ne gramercî, ne lûpçu, ne de tashihi olablır. Fakat ağzı söz, eli kalem tutan her Türk dil dâvasına en aşağı su hümette bulunabilir: mâna bozulmadıkça, yabancı tasrifleri Türkçeleştirmek: "Vekâlet, dememek" "Vekâlik, demek! Türkçesini her gün kullandığımız yabancı kelimelerden vaz geçmek: "Bideyette, dememek "başlangıçta, demek!

"Terimler Cep Kılavuzu," nun rastgele bir sayfasından bir mukayese daha: [Eskiler] 1) Muntazam mütehavvil hareket, 2) Nesçi muntazam, 3) Madde müsavvirel müşkelile, 4) Madde müsavvirel ulâ, 5) Müsil, 6) Mustahliye, 7) Müstülkadem, 8) Müstülved. [Yeniler] 1) Düzeltilmiş hareket, 2) Katılan deku, 3) Plazma, 4) Protonlaşma, 5) Götüren, 6) Mimosa, 7) Ayırtarağı, 8) Eltare. — DİCİ

Ulus (A.A.)

DÜZELTME — Dünkü Dil Köşemizde ki "rütbei mahdusa," "rütbei muhasassa" olacaktı.

Hayaleter kasku

17

ÇEVİREN: MUZAFFER ESEN

Evden ancak birkaç yar da uzaklaştıkları anda telefonun çingırağı cınladı: Uzun uzun dört acı çınlayış. Telefona koştum. Bir ses sesime karşılık verdi; korku içerisinde tanıdığım bir ses: Dünkü ses! Perişan bir halde, kelimeleri bile unuttum. Sonra kekeleydim:

— Bir dakika bekleyiniz.. işitmiyorum.

Telefon kıra bakan bir pencerenin yanımdaydı. Telefonu sağ elimle kapadım ve öbür elimle cama hızlı hızlı vurdum. Jak işitti, geri döndü ve köşke doğru koşmaya başladı. Harkvay da koşuyordu.

Telefondan gelen ses söze başlamıştı:

— Dinleyiniz. Sizinle ve kocanızla daha görülecek işim var, polis bu işe karışmasını istemiyorum. Dikkat ediniz.. Kimseye bir şey demeyiniz, bilhassa bugün Lora'ya bir telgraf yazmak üzere Grokforda indiginizi polise söylememeniz lazımdır.

Jak ve Harkvay yıldırım gibi odaya düştüler. Ben bir taraftan telefonu polise uza tırken diğer taraftan cevap verdim:

— Hangi işten bahsediyor sunuz? Anlamıyorum..

Kurnazlığım beyhude olmuştur, zira telefondaki adam derhal telefonu kapadı ve Harkvay hiçbir şey işitmedi.

—8—

Telefonun başında birikmiş, şaşkın şaşkın telefona baktık. Söze ilk başlayan Harkvay oldu:

— Mistrs Storm, telefon başında kimse yok. Kim telefon etti? Bize niçin çağırdınız?

— Zira bu ses dün bana telefon eden sesti.

Polis derhal santral bulmak istedi, fakat bir cevap almadan evvel dakikalar geçti, köylerde telefon hizmeti daima bozuk düzendir. Bu kadarcık zamanda nerden telefon edidiğini bula mamak için kâfi geldi; Grokford telefon merkezinde çalışan iki genç kız bu hususta kâfi bir cevap veremediler. Ve mazeret olarak da yemek zamanlarında telefonla konuşmaların pek çok olduğunu ileri sürdüler. Harkvay genç kızlara bizim numaramızı istiyen her numarayı kaydetmelerini ve geçen her mükâlemeyi dinlemelerini tavsiye ettikten sonra telefonu kapadı.

Polis çok meys bir çehre ile bana döndü:

— Bu adamın size ne söylediğini tamamı tamamına tekrarlayınız.

— Bu adam bize yeni emirler vermeye başlamış. Bir kâti-be bile ihtiyaç olsa.. Gene bu amcamın bu son arzusunu yerine getireceğim.

— Evet, vaat ediyorum. Hatta raporu yazabilmek için bir kâti-be bile ihtiyaç olsa.. Gene bu amcamın bu son arzusunu yerine getireceğim.

Gilyan, noterlikten çıkar çıkamaz doğruca kütübe giderek arkadaşları Taylör'ü aradı.

Taylör, genç birisiydi. Fakat halleriyle inzivaya çekilen bir adamı andırırdı. O gün, klüp kütüphanesinde bir köşeye çekilmiş; kendisi için yeni sayılabilecek eski püskü birkaç kitabı karıştırmakla vakit geçiriyordu.

Gilyan, yüksek sesle: — Taylör'üm!.. diye haykırırdı. Biraz kendinize gelebilir misiniz? Size anlatılacak garip bir hikâyem var.

Taylör, bezgin bir halde ce-

daha kuvvetlenmişti. Bu ses maharetle değiştirilmişti, onu başka bir yerde de işitmiştim. Fakat hafızam bundan ilerisine gidemiyordu. Düşünürken ehemmiyetli bir noktayı daha hatırladım.

— Az daha unutuyordum. Bu adam burada bulunduğunuzu biliyor herhalde. Polise bir şey söylemememi de tavsiye etti.

Jakin gözlerinden kıvılcımlar saçıldı.

— Üçümüzü köyde beraber görmüş olacağız.

Bugün gördüğümüz insanların isimlerini hatırlamaya çalıştık, fakat bu çabalayı şın faydasızlığını çabuk anladık.

Harkvay:

— Bu, dedi, köyde oturan herhangi bir insan olabilir.

Jak tekrarlardı:

— Evet. Ben zaten bunun köyden birisi olduğuna işin başından beri kaniim.

Harkvay düşünceli düşünceli Jak'a bakıyordu:

— Ve sivil elbise altında bile polisleri tanyan birisi.

Bu sözleri söyledikten sonra bize, eğer birisi telefon edecek olursa derhal ya kendisine yahut Standise haber vermimizi rica ederek çıkıp gitti.

Yemek tatsız geçti. Baş çok ağrıyan Jak ancak bir iki lokma bir şey yedi. Ben de yemeklere ancak çatalımı batırdım. Birincisini kısa bir zaman sonra takip eden bu ikinci telefon, telefonla konuşan adamın cüretkârlığı ve küstahlığı bende iştah namına bir şey bırakmamıştı. Yemekten sonra divan üzeri-

ne yerleştim.

Kısa bir zaman sonra:

— Telefonla, dedim, bir

katille konuşmak sakın ve neli bir hayat için ideal sayılmaz.

Jak yarım bir gülümseme ile cevap verdi:

— O halde seni teselli edecek bir havadis vereyim.

Bize telefon eden katil de öldü. Bu, kara yüzlü dostumuz, sandık odasına saklanan adamdı.

— Bunu nereden biliyorsunuz?

— Bu küçük meseleyi sen hallet Lola. O kadar güç değil.

Çabuk anladım. Telefon da iki ses birbirinin aynıydı. Levis ilk telefonda haberdar edilmişti. Telefonla aldığı emri yerine getirmek için istasyondan köşküme kadar gelmeye razı olmuştu.

Fakat ölümü bu emri yerine tam getirmesine bir mania teşkil etmişti. Şu halde bu iki emirde sandık odasında rob-

larımızın arkasında kurbanını bekleyen aynı adam tarafından verilmişti.

Jak tekrar söze başladı:

— Ne olursa olsun, sandık odasındaki adam bir mumma olarak kalıyor. Levis herhalde bu adamın emrine hayır demiyordu. Zira bir ya

bancığı böyle bir seyahate ikna etmek, valizine yüz bin dolar yatırmak, onu bir ya-

bancının otomobiliyle 25 milik yol katettirmek deyme

babayığının kârı değildi.

— Size göre bu adam Levisi soymak istiyordu öyle mi?

— Soymak ve öldürmek.

Titredim.

Kocam sözüne devam etti:

(Devamı var)

EN SON DAKİKA

Çocuk İlanları Kuponu

(Bu kuponu eklenerek gönderilecek iş arama ve iş verme İlanları En Son Dakikada parası neşredilecektir. Evlenme teklifi gönderen okuyucuların mahfuz kalmak üzere aradıkları adresleri de bildirmeleri lazımdır.)

Evlenme teklifleri

* Yaş 27, boy 1,68 kilo 68 vücutta bir arızası olmayan askerliğini yapmış, elektrik idaresinde 38 lira maaşlı bir bay 30 yaşında erkeksiz bir aile yanına iç güveysi görmek istemektedir. Dul da olabilir. Elektrik, tramvay idaresi Aksaray deposu No. 2550 İbrahim Kınacı. 21

* Yaş 24, boy 173, kilo 65, ilse tahsil ayda 70 lira kazanan hususi bir müessesede çalışan bir bay, yaşı ile münasip bir bayla evlenmek istemektedir. (52. A.İ.P.) remzine müracaat. 22

* Yaş 30, boy 179, kilo 71, ilse tahsil, ayda 130 lira maaşlı bir devlet memuru. Uzunca boylu balık etinde beyaz kara kağı, kara gözlü veya sarıgün münasip vücutlu kız veya dul 18-25 yaşlarında bir bayanla evlenmek istemektedir. Fotoğrafı (Eğ. arayan) remzine müracaat. 23

* Yaş 27, boy 1,63, kilo 55, 60 lira maaşlı devlet memuru bir bay 20 ila 27 yaşında ilk tahsili, mülkümün mer tebe zayıf bir bayanla evlenmek istemektedir. (Kati 5) remzine müracaat. 24

* Yaş ve tahsil orta, münasip vücutlu, hüsnü hal sahibi, kara gözlü, kara kağı, hayatını dikiz dikmeklede kazanan, sadıdan anlayan, bir evi dö gilyecek eşyaları bulunan ölmüş bir asker kızı, karakter sahibi bir bayla evlenmek istemektedir. (M.N. No. 1) remzine müracaat. 25

* Yaş 30, boy, 179, kilo 72, kumral ilse tahsili, uzunca boylu kara gözlü kara kağı 120 lira maaşlı devlet memuru, 18-24 yaşlarında orta veya ilse tahsili uzunca boylu, beyaz, kara gözlü, kara kağı balık etinde, münasip vücutlu iyi bir aile kız veya çocuksuz dul bir bayanla evlenmek istemektedir. İade edilmek üzere (Enç.) remzine müracaat. 26

* Yaş 25 ticaretle meşgul, bir aile, yi iyi geçindirebilecek kazançlı olan bir bay, yaşı ile münasip uzunca boylu, sarıgün, evine ve kocasına sadık (mülkiyet anlayan tercih edilir) bir bayanla evlenmek istemektedir (Gelir 6) remzine müracaat. 27

İş ve işçi arayanlar:

* Bir mobilya fabrikası için acele işçi almaktadır. İstiyenlerin İstanbul Aksaray Cerrahpaşa caddesi 17-13 numaraya müracaatları.

G.S.A. yüksek mimarî bütesi son

RADYOLİN

ile sabah, öğle ve akşam

Her yemekten sonra günde üç defa nuntazaman dışarınızı fırçalayınız

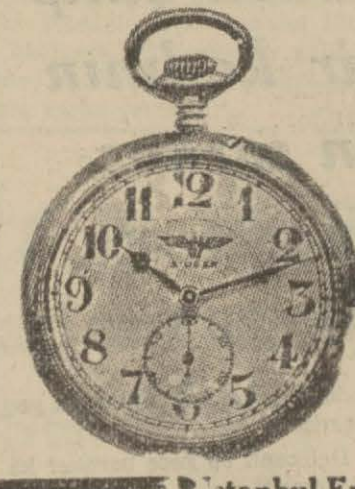
Meşhur SINGER Saatlerinin

1942 Modelleri Geimmiştir:

En dakik, en sağlam, en hassas, en zarif, en ucuz.

Çelikten mamul ince modern saatlerimiz az miktarda geldiğinden, bu saatleri görmek için muhterem müşterilerimizin mağazamıza bir kere uğramalarını tavsiye ederiz.

SINGER SAAT Mağazası

İstanbul Eminönü Cad. No. 8

Maliye Vekâletinden:

Gümüş "100,, kuruşlukların tevaviden kalderilmesi hakkında

Gümüş bir lirahkârm darp ve piyasaya kâfi miktarda çıkartılması üzerine 1.2.941 tarihinden itibaren tedavülden kaldırılmış olan gümüş yüz kuruşlukların 1.2.941 tarihindenberi yalnız malsandıkları Türkiye Cumhuriyeti merkez bankasında ve merkez bankası bulunmayan yerlerde ziraat bankası subelerince yapılmakta olan tebdil muamelesine 31.1.942 akşamı nihayet ve rilecektir. Bu tarihten sonra mezkûr paralar nakit olarak hiçbir veçhile kabul edilmeyecektir.

Etinde gümüş yüz kuruşluk bulunmayanlar 31.1.942 akşamına kadar bulunmaları malsandıkları, Türkiye Cumhuriyeti merkez bankasında ve merkez bankası bulunmayan yerlerde ziraat bankası subelerinde tebdil ettirmeleri ilân olunur. (8262-9836)

sinif talebesinden bir genç mimarî işlerde bürolarda, luşaat müteahhidi yanında resmi ve hususi inşaatlarda sürvebanlık ve desinatörlük yapmak istemektedir. Günde 5-3 saat çalışabilir. (H. 78) remzine müracaat.

* 21 yaşında eski ve yeni yazıyı okur yazar, daktilo bilen bir bayan ticarethane, yazıhane veya müesseselerde bir iş aramaktadır. Suat remzine müracaat.

* 21 yaşında, ilse mezunu, Amerikan lisesinde 4 sene İngilizce, okumuş bir bayan, herhangi bir müessesede çalışmak istemektedir. (NEM) remzine müracaat.

* Türkçe, almanca muhaberetata vakıf, kâfi derecede Fransızca konuşan,

daktilo yazan ve askerlikle alakası olmayan bir bay iş aramaktadır. (L. 10) remzine müracaat.

* Üniversiteye devam eden, mübesebe ve riyaziyesi kuvvetli bir genç, hususi bir müessesede veya ticarethane nede öğleden evvel veya sonra çalışmak istemektedir. Keşfi de verilebilir. (R.K.) remzine müracaat.

* Kız ve erkek orta okullarında öğretmenlik yapmış, hususî ders vermiş öğretmen, Jeometre, hesap, cebir ve almanca dersleri vermek istemektedir. Evlere de gidebilir. (H.A.) remzine müracaat.

* Lise mezunu eski yazıyı mükemmel bilen bir genç, ilse ve orta mektep talebelerine, fizik, kimya, riyaziye, Fransızca, derslerini evden öğretmek istemektedir, evlerine gidebilir. (Filibe 24) remzine müracaat.

* Orta ikiden mezun, eski ve yeni yazıyı bilen, daktilo yazan bir bayan herhangi bir müessesede çalışmak istemektedir. (S.E.) remzine müracaat.

* Lise mezunu, eski yazıyı bilen, askerlikle ilişkisi olmayan, bir fabrika muhasebesinde 8 ay çalışmış bir bayan o. a. bir ücretle çalışmak istemektedir. (Göçmen 11) remzine müracaat.

* Eski yazıyı bilen, askerlikle ilişkisi olmayan bir bay resmi ve hususi işlerde kalbifererlik aramaktadır. Elektrik ve terkos muslukları tamirinden anlar. Adres: Sultanmet park karşısında kasap Şakir Laleliye müracaat.

* Üniversite trp fakültesi talebesi bir genç, orta ve ilse talebelerine (kimya) dersi vermektedir. İstiyenlerin aşağıdaki adrese müracaatları.

Kadıköy talimhane Müstahkem tramvay durağı 1-2 No. 11 kat 5 Caddesi Başaran.

Aldırınız:

Aşağıda remizleri yazılı olan okuyucularımızın namılarına mektupları idarehanemizden (paletleri hariç) her gün sabahdan öğleden sonra saat 17 den sonra aldırınız.

(Kardesler) (13 İsm) (S.A.) (H. 99) (İngel 27) (P.İ. 24) (H. 99) (Y.M.71) (J.Harika) (Safa) (8 Merak) (Y.Akm) (Yoldaş 28) (Şerman) (Teoman 25) (Yüksek mühendis) (N. Maaskel) (M.A.K.) (Muzaffer) (Hepnül) (L.S.) (Nü) (H.V.) (Göçmen) (Leman Y.) (Denk) (27.F.) (35 Aydoğan) (27 F.G.) (Saf) (Denk) (Sensiz) (Zühâl 2) (T. 20) (H.A. 20) (4. K. Dinc) (Bahar çiçeği 1) (Emekli) (Denizci) (Tez) (J. 40., "Jenk 520., "Medic" bay., "Muhtac, remizlerine mektuplar bildirdikleri adreslere gidebilir.

AKÇE KONUSMA:

Bayan (Krizantem), (S.E. 35) bay (R.X.P.), (N.Z.M. 60) a: Adreslerini vermedikler için ilânımızda redemedik.

Hikâye

Noter Tolman ciddiyet ifade eden bir sesle:

— Bin dolar.. diye tekrar etti, ve parayı uzattı. Genç Gilyan yirmi dolarlık elli banknotu alırken güldü ve biraz durakladıktan sonra:

— Acaip bir para diye söylendi. Bin dolar yerine on bin dolar olsaydı.. Belki birkaç hafta âlem yapılabildi. Fakat bin doların elli dolardan fazla bir kıymeti yoktur.

Noter, otoriter bir sesle cevap verdi:

— Amcanızın vasiyetnamesinin muhteviyatını öğrendiniz. Lâkin, vasiyetnameyi büyük bir dikkatle dinlemediğinize kanaat getiriyorum. Ve size şu noktaları hatırlatmağı faydalı buluyorum:

Amcanızın son arzusu, bana, bu bin doları nasıl harcadığınızı bildiren bir rapor vermenizdir. Ve ümit ederim ki, siz de onun bu biricik arzusunu yerine getireceğinizi vaadedersiniz.

— Evet, vaat ediyorum. Hatta raporu yazabilmek için bir kâti-be bile ihtiyaç olsa.. Gene bu amcamın bu son arzusunu yerine getireceğim.

Gilyan, noterlikten çıkar çıkamaz doğruca kütübe giderek arkadaşları Taylör'ü aradı.

Taylör, genç birisiydi. Fakat halleriyle inzivaya çekilen bir adamı andırırdı. O gün, klüp kütüphanesinde bir köşeye çekilmiş; kendisi için yeni sayılabilecek eski püskü birkaç kitabı karıştırmakla vakit geçiriyordu.

Gilyan, yüksek sesle:

— Taylör'üm!.. diye haykırırdı. Biraz kendinize gelebilir misiniz? Size anlatılacak garip bir hikâyem var.

Taylör, bezgin bir halde ce-

vap verdi:

— Hikâyelerinizden ne kadar nefret ettiğimi pekâlâ bilirsiniz.. Bunu bilârdo salonundaki arkadaşlarınıza anlatın.

— Lâkin, bu hikâyeler diğerlerine hiçte benzemez. Bunu bilârdo salonunda bitmez tükenmez karambolajlarla kafa patlatan arkadaşlara değil bilhassa size anlatmak istiyorum. Noterlikten geliyorum. Amcamın bana sadece bin dolar bıraktığını öğrendim.

— Bin dolarla, iş görülebilir? — Taylör, arkadaşının bu sözlerine biraz alâka gösterir gibi olmuştur. Gilyana sordu:

— Amcanızın dokuz yüz bin dolarlık bir adam olduğunu birkaç defa şurada burada işitmiştim.

— Bana bıraktığı para bin dolardan ibaret. Lâkin, bilmem kaç yüz bin dolarını, insanlara pek büyük zarı dokunan bir mikrobu bulana bırakmış geri kalanını da sözlü geçen mikrobu doğurduğu hastahıkları tedavi etmek üzere bir hastahaneye.. Uşağıyla aşçı kadına onar dolarla birer matem yüzüğü bırakmayı unutmamış.. Bana da biraz evvel söylediğim gibi bin dolar.

— Sizin şimdide kadar hiç bir gün paraya ihtiyacınız olduğunu işitmemiştim. Sizi daima bol paralı buldum.

— Amcam hayatıyken param boldu: beni öz oğlu işi severdi.

— Başka varislerde var mı? — Gilyan, biraz tereddüt ettikten sonra söze başladı:

— Hayır, benden başka kimse yok. Babamın yardım ettiği bir Mıs Hayden vardı. Bu güzel ve sakın, kendi halinde bir kızdır. Murâfâya barı büyük bir zafı vardı. Zaten babası amcamın

Bin dolar

gayet iyi ahbaplarından biriyim. Ölmüş, kızını ancak yanıma almış. Ona da on dolarla matem yüzüğü bırakmış. Bana da bilmem niçin aynı şekilde hareket etmemiş. On dolarla mükemmel surette iki şişe viski içir, yüzüğü de bahşis olarak garsona verirdim. Bu işte böylece bitmiş olurdu. Halbuki bin dolar..

Taylör, gözlüğünün camlarını sildikten sonra dudaklarında kendisine has müstehzi tebessümü belirirdi. Sonra büyük bir sükunetle konuşmağa başladı:

— Bin dolar. Hem çok, hem az para sayılır. Bin dolarla güzel küçük bir ev satın alınabilir, ve orada insan Rockefellerden daha mesut olabilir. Aynı zamanda bu para ile iyi bir seyahat yapıp sevilen bir kadının sıhhatini düzeltmek mümkündür. Bu paranın besyüz biniyle bir servet temin edilebilir. Yahut bu bin dolar sizi bir bakara veya bir rulet masasında bir iki saat heyecanlandırabilir. Genç ve çalışkan bir talebenin tahsil ücreti olabilir.

Sonra bu bin dolar iki sene güzel bir köyde yaşamağa yeter de artar bile.. Yahut, orijinal bir şey yapmak isterseniz.. Madison spor salonunu kiralayarak orasını dolduracak binlerce insanın inkisarı havale uğrayan bir varisin hissiyatını anlatabilirsiniz.

— Çok zekisiniz Taylör. Bu para ile yapılabilecek her işin sonunda bir iyilik düşünüyorsunuz. Fakat bu düşünceleri sorgu-ma karşılık sayılmaz; söyleyiniz ben, bu bin dolarla ne yapabilirim.

Taylör sesine ton vererek söze başladı:

— Kulağının arkasına biraz daha pudra koy sekerim, dedi Şimdi iyi oldu. Zaten size söylemek istediğim şey sizi ancak iki dakika meşgul edebilir. Elimde rakamını üç sıfır takip eden bir çekim var. Bununla arzu ettiğin bir mücevheri satın alsak ne dersin?..

— Çok nazıksın Bobi.. Jan kızım, eldivenimin tekini ver. Ne söyleyecektim?.. Ha.. Bobi Delvanın son kütübesini gördün mü?.. İki bin ikiyüz dolar.. Ne dersin yavrum.. Tabii herkes kendi parasına göre iş yapar Jan, çabuk eşarpını ver.

(Sonu yarın)